

การเสริมสร้างทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

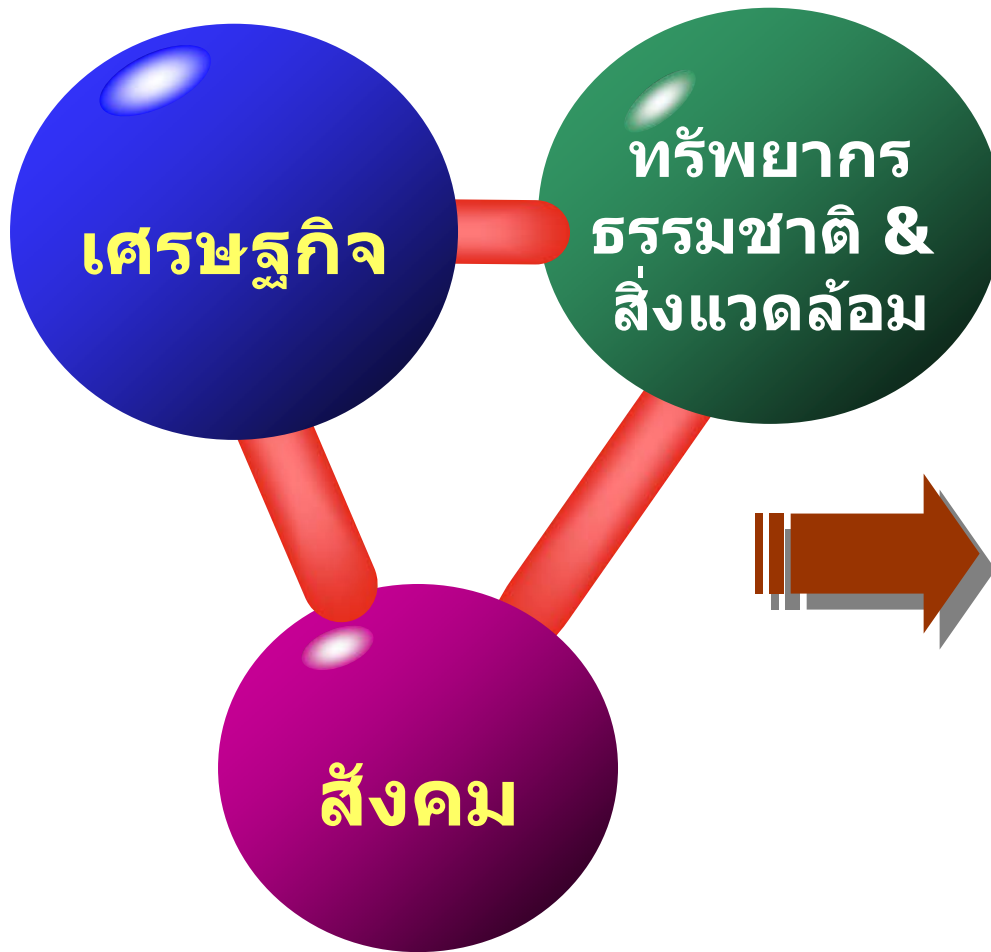

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ธันวาคม 2548

อดีต

การพัฒนาในอดีต

ความไม่สมดุล ➡ ความไม่ยั่งยืน

•ขาดความสมดุลระหว่างการ
พัฒนาดน/สิ่งแวดล้อมกับการ
พัฒนาเศรษฐกิจ
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

•ขาดความสมดุลในสังคม
ปัจเจก ปรับตัวรู้ทันการเปลี่ยนแปลง
ครอบครัว มีสัมพันธภาพดี
ชุมชน เข้มแข็ง สำนานจันทน์ เทือกภูลกัน
สังคม มีคุณธรรม จริยธรรม
และวัฒนธรรมเข้มแข็ง

ปัจจุบัน/อนาคต

เวทีระดมความคิดเห็นการพัฒนาทุนทางสังคม

“ประเพณี ทั้งหลายย่อมมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน เรามีประเพณีของชาติไทยเป็น สมบัติ เราควรจะยินดีอย่างยิ่ง และช่วยกันส่งเสริมรักษาไว้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

*(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 21 เมษายน 2503)*

“ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อนในบ้านเมืองของเรา ทำให้เกิดความรู้สึกว่าประเทศไทยและคนไทยกำลังเสื่อมลง กำลังจะถูกกลืนหายไปกับอิทธิพลแห่งความเสื่อมในโลกปัจจุบัน ความรู้สึกเช่นนี้ ไม่ตรงกับความจริงนัก เพราะคนไทยเรามีความเป็นตัวของตัวเอง มีสมบัติทั้งทางวัตถุและจิตใจอย่างอุดมสมบูรณ์มาแต่เดิม เป็นการยากที่จะถูกลืม หรือทำลายอย่างที่คุณคิดกัน”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : 5 สิงหาคม 2514)

**“หลักการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ
จะต้องใช้การทำงานอย่างมีพื้นฐานทั้ง
ทำงานอย่างที่เราเรียกว่าวิชาการชั้นสูงด้วย
ทั้ง 2 อย่างก็จำเป็น โครงการพื้นฐานแบบ
ชาวบ้าน กับโครงการวิชาการชั้นสูง**

**(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา :
4 ธันวาคม 2537)**

**“ความสามัคคีปรองดอง และมุ่งดีมุ่งเจริญ
ต่อกันนั้น ยังมีบริบูรณ์อยู่ในจิตใจของคน
ไทย ถ้ามีเหตุการณ์หรือสิ่งหนึ่ง สิ่งใด
เกิดขึ้น และมีผลกระทบถึงส่วนรวมแล้ว เรา
จะเข้าใจกัน และร่วมมือกันได้อย่างแน่น
แฟ้นเสมอ”**

***(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ :
31 ธันวาคม 2538)***

**“เมื่อเกิดภัยพิบัติ คนไทยไม่ทิ้งกัน ต่าง
พร้อมเพรียงกันเข้าปฏิบัติช่วยเหลือทันที
ด้วยความเสียสละและเมตตาจริงใจไม่เลือก
ว่าเป็นชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ**

**(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ :
31 ธันวาคม 2547)**

ปราชญ์ชาวบ้าน

ทุนทางสุขภาพ

ทุนความรู้
และ
กระบวนการเรียนรู้

ทุนทางสังคม

ทุนในชุมชน

ทุนสิ่งแวดล้อม

ทุนที่เป็นเงิน

ประเพณีวัฒนธรรม คือ ทนที่สำคัญของชุมชน

ชุมชนบ้านม่วงหวาน โศกเจริญ
ต.จันตุม อ.พลับพลาชัย จ.บุรีรัมย์

บ - ว - ร (บ้าน - วัด - โรงเรียน)

โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก

พัฒนาคน

องค์ความรู้

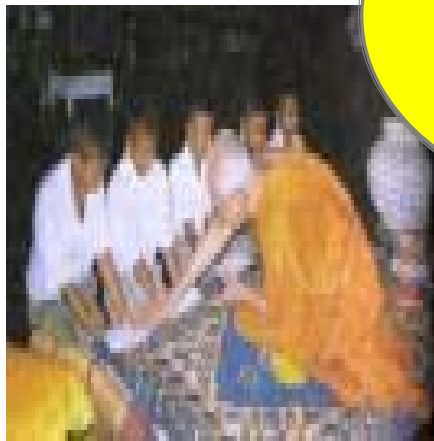
วัด

โรงเรียน

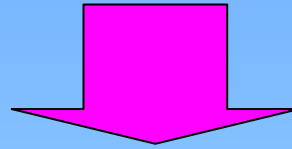
กิจกรรม

บ้าน

การมีส่วนร่วม

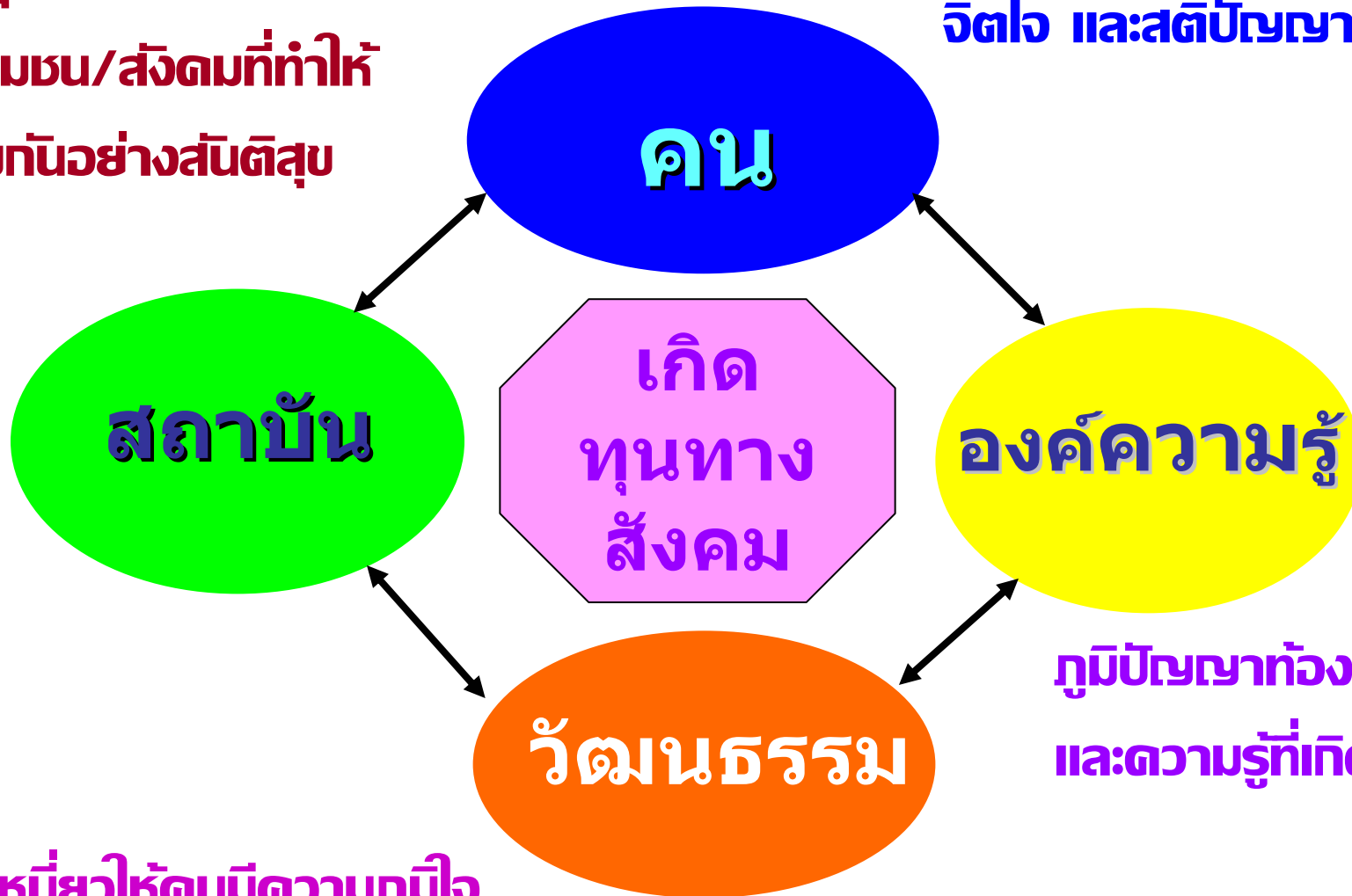
ทุนทางสังคม

“การรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำ
บนฐานของความไว้วางใจ
สายใยความผูกพันและ
วัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมไทย”

สนับสนุนให้เกิดพลังของ
ตนในชุมชน/สังคมที่ทำให้
อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

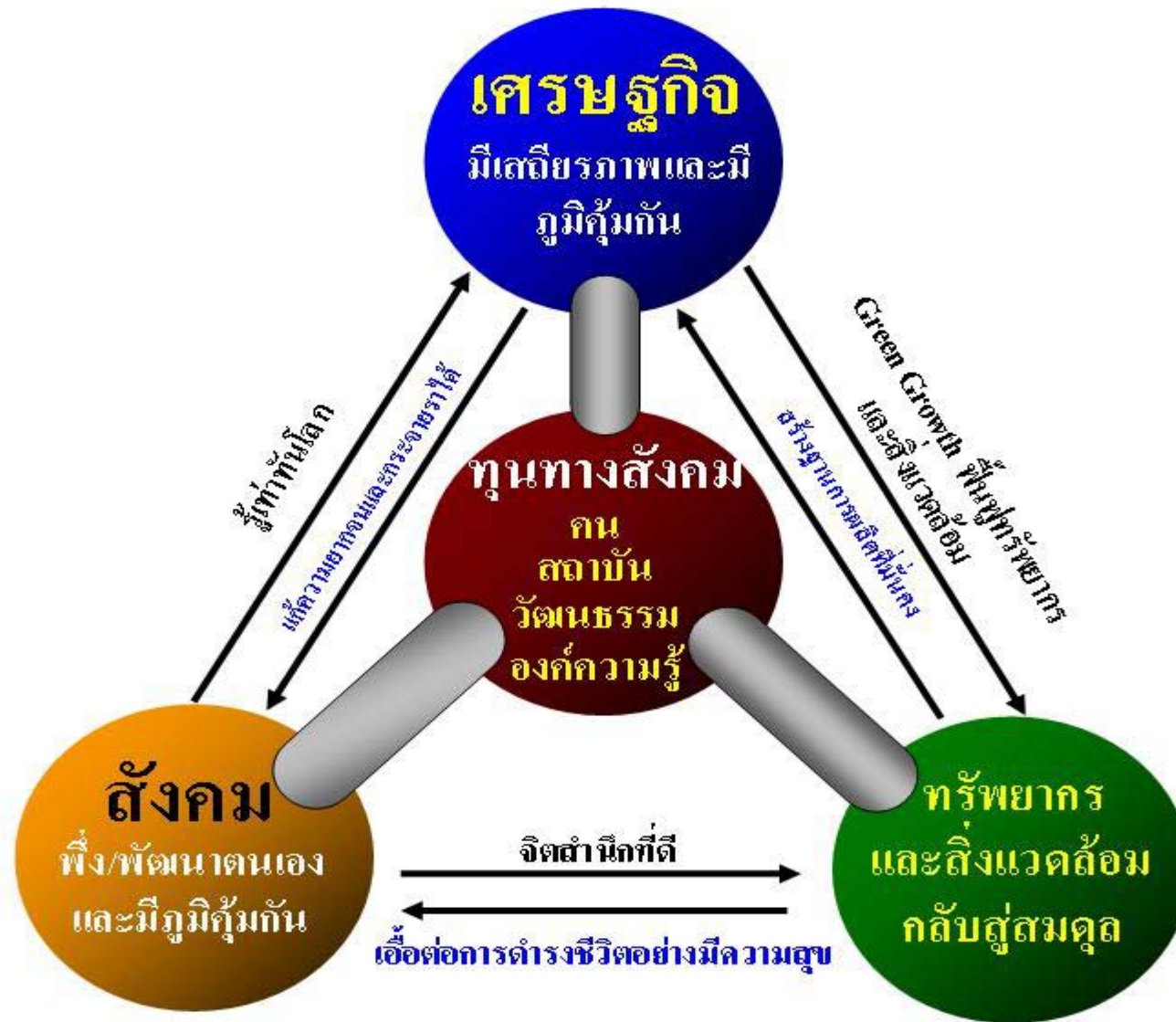
มีคุณภาพทั้งด้านสุขภาพ
จิตใจ และสติปัญญา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
และความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่

ยึดเหนี่ยวให้ตนมีความภูมิใจ
และตระหนักในรากเหง้าของตนเอง

ความเชื่อมโยงของทุนทางสังคมในการปรับสมดุลการพัฒนา

ทุนทางสังคมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

- พัฒนาคนทั้งความรู้
คุณธรรม
- ใช้ทุนทางสังคมเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิต
สินค้าและบริการ
- นำวัฒนธรรม/ภูมิปัญญา
มาเสริมสร้างการผลิต
สินค้าและบริการ

การเติบโตอย่างยั่งยืน
มีภูมิคุ้มกัน มีเสถียรภาพ

- เพิ่มขีดความสามารถ
ในการแข่งขัน
- ลดค่าใช้จ่าย กระจาย
รายได้ สร้าง
มูลค่าเพิ่ม
- เพิ่มโอกาสในการ
เข้าถึงทุน
- ต่อยอดภูมิปัญญา
ท้องถิ่นและระดับชาติ
เชื่อมโยงสู่สากล

ทุนทางสังคมกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- วัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้อนุรักษ์ ฟื้นฟู
- การรวมกลุ่มของคนในชุมชน เป็นเครื่องมือสำคัญในการดูแล รักษา ทรัพยากรฯ และ สิ่งแวดล้อม
- สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรฯ และ สิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

- สร้างฐานเศรษฐกิจ มั่นคง
- เอื้อประโยชน์ต่อการ ดำรงชีวิตของคนไปสู่ ความสุข

+

การเติบโตอย่างยั่งยืน

=

สังคมใสสะอาด

ทุนทางสังคมกับการพัฒนาสังคม

- การใช้คุณค่าที่ดีในสังคมไทยบรรเทาปัญหาสังคม
- การเปิดกว้างและยอมรับซึ่งกันและกันช่วยลดความขัดแย้ง
- ทุนทางสังคมเสริมสร้างให้ชุมชนพัฒนาดตนเองให้เข้มแข็ง

สังคม
ใสสะอาด

ยุทธศาสตร์ การพัฒนา

1. การเพิ่มคุณภาพ
และศักยภาพคน

2. เสริมสร้างบทบาท
สถาบันในการสร้าง
ความสามัคคี /
สมานฉันท์

3. รักษา ฟื้นฟู
วัฒนธรรมที่ดีงาม
ของไทย

5. สร้างสภาพ
แวดล้อม
ให้เอื้อต่อการเพิ่ม
ทุนทางสังคม

4. การต่อยอด
องค์ความรู้และ
ภูมิปัญญา

ยุทธศาสตร์ ที่ 1

เพิ่มคุณภาพ/
ศักยภาพคน

- การพัฒนาจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม
- ใฝ่หาความรู้
- พัฒนาสุขภาพอนามัย

ยุทธศาสตร์ ที่ 2

เสริมสร้าง บทบาท สถาบันทาง สังคม

- เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันทางสังคม
- เพิ่มบทบาท บ-ว-ร
- ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- น้อมนำหลักการ “รู้ รัก สามัคคี”

ยุทธศาสตร์ ที่ 3

การรักษา/
ฟื้นฟู
วัฒนธรรม

- ถ่ายทอดภูมิปัญญา
- พัฒนาแหล่งเรียนรู้
- พัฒนาแหล่งวัฒนธรรม
- สนับสนุนภาคีการพัฒนา รักษา/
ฟื้นฟูวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ ที่ 4

การต่อยอด
องค์ความรู้และ
ภูมิปัญญา

- จัดการองค์ความรู้
- จัดลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- พัฒนา/ต่อยอดภูมิปัญญา
ในการผลิตสินค้าและบริการ
- สนับสนุนงานวิจัย/
การจัดการองค์ความรู้ใหม่

ยุทธศาสตร์ ที่ 5

**สร้าง
สภาพ
แวดล้อม**

- เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร
- เสริมสร้างระบบสุขภาพแบบใหม่
- สร้างมาตรการจูงใจ

ภาคประชาชน

ภาครัฐ

**บทบาท
ภาคี**

ภาคธุรกิจเอกชน

สื่อ

ประเด็นการประชุมกลุ่ม

แนวทาง

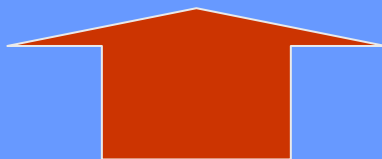
- การเพิ่มคุณภาพและศักยภาพคน
- การส่งเสริมบทบาทของสถาบันหลักในการสร้างความสามัคคี และความสมานฉันท์ของคนในชาติ
- การรักษา ฟื้นฟูวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย
- การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา
- สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเพิ่มทุนทางสังคม

บทบาท
ภาคีการพัฒนา

- ภาคประชาชน
- ภาครัฐ
- ภาคธุรกิจเอกชน
- สื่อ

การพัฒนาที่ยั่งยืน

ทุนทางสังคม
พลังสำคัญ